

Matias Mäkynen sd

Kirjallinen kysymys lähisuhdeväkivallasta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomi on Euroopan unionin väkivaltaisimpia maita naisille sekin huomioiden, että ilmoituskynnyksemme on korkea. Poliisin tietoon tulevan lähisuhdeväkivallan määrä on kasvussa. Helsingin Sanomat uutisoi 25.1.2026 yhdeksästä tapauksesta, joissa riittämätön uhrien suojeleminen ja poliisitutkinnan ongelmat johtivat lähisuhteessa tapahtuneisiin henkirikoksiin.

Uhrien on voitava luottaa siihen, että tilanne otetaan vakavasti ja apua saa. Valitettavasti nyt näin ei aina ole. Usein viranomaisilla on ollut tieto ja mahdollisuus puuttua väkivaltaan, mutta näin ei silti ole tehty. Erityisesti lähisuhteessa tehtyyn sukupuolittuneeseen väkivaltaan suhtaudutaan poliisissa liian kevyesti. Joudumme lukemaan karmivista väkivaltaisuuksista uutisista harva se päivä.

On tarpeellinen parannus, että lähisuhdeväkivalta on rajattu sovittelun ulkopuolelle. Väkivallan kitkemiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi riittää vielä paljon tehtävää.

Valtion velvollisuuden laiminlyönti suojella lähisuhdeväkivallan uhreja on vastoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen ydinartikloja. Tätä myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) on toistuvasti painottanut.

Häpeällisesti Suomi ei edelleenkään täytä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevaa Euroopan neuvoston yleissopimusta (Istanbulin sopimus). Huomautuksia ja kehotuksia lainsäädäntömuutoksiin on saatu niin toimeenpanoa valvovalta asiantuntijaryhmä GREVIOlta kuin apulaisoikeuskanslerilta.

Muun muassa väkivallan riskinarviointi ja uhrien suojeleminen ovat puutteellisia, kuten apulaisoikeuskansleri on tuonut esiin oikeutetusti arvostellessaan poliisia huolimattomuudesta ja osaamattomuudesta. Nämä eivät ole hyväksyttäviä selityksiä. Väkivaltaa on ennaltaehkäistävä ja uhreja on pystyttävä paremmin suojelemaan väkivallalta. Siksi apulaisoikeuskanslerin mukaan riskinarviointia ja riskinhallintaa koskevien lakimuutosten tarpeellisuutta on ryhdyttävä valmistelemaan ripeästi. Apulaisoikeuskansleri (OKV/1905/10/2022) onkin huomautuksen lisäksi pyytänyt oikeusministeriötä, sisäministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä kertomaan toimenpiteistä lakimuutosten tekemiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Lokakuussa apulaisoikeuskansleri (OKV/934/70/2025) taas antoi laajan ratkaisun lähisuhteessa tapahtuneiden pahoinpitelyiden esitutkintojen laittomista päättämisistä. Tämä on hälyttävää. Sen

Kirjallinen kysymys KK 493/2025 vp

myötä 40 tapausta avattiin uudelleen. Poliisihallitus on kertonut päivittävänsä lähisuhdeväkivaltaa koskevan ohjeensa viime vuoden loppuun mennessä.

Viranomaisten on tunnistettava vaaratilanteet paremmin, edistettävä tutkintoja tehokkaammin ja nähtävä lähisuhdeväkivalta kokonaisuutena pistemäisten tapahtumien sijaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä lähisuhdeväkivallan uhrien suojelun parantamiseksi ja lähisuhdeväkivaltatapausten tutkintojen parantamiseksi,

onko apulaisoikeuskanslerinkin vaatimat toimet tehty ja mitä eri ministeriöiden toimenpiteet konkreettisesti ovat ja

miten varmistetaan, että poliisitutkinnoissa lähisuhdeväkivaltaan suhtaudutaan riittävällä vakavuudella ja osaamisella ja että poliisihallituksen ohjeet menevät käytäntöön?

Helsingissä 30.1.2026

Matias Mäkynen sd